

Urząd Miasta Rawa Mazowiecka
plac Marszałka Józefa Piłsudskiego 5, 96-200 Rawa Mazowiecka

Rawa Mazowiecka

Miasto Rawa Mazowiecka położone jest we wschodniej części województwa łódzkiego, w powiecie rawskim i jest siedzibą władz powiatu. Rawa Mazowiecka usytuowana jest na Wysoczyźnie Rawskiej, przy drodze ekspresowej S8, w odległości 60 km od Łodzi. Na dzień 30.06.2021r. miasto liczyło 16 657 mieszkańców i zajmowało powierzchnię ok. 15 km².

Zabytkowy park miejski – 200 lat historii¹

Park w Rawie Mazowieckiej jest częścią długiej historii miasta i efektem odważnych, rozległych transformacji, jakie miasto przeszło na początku XIX w. Park od 1978 r. figuruje w rejestrze zabytków województwa łódzkiego (nr A/478). Pod względem przestrzennym, należy do najstarszej, historycznej części miasta. Jego unikatowość polega na połączeniu zieleni w formie urządzonej (zabytkowa kompozycja) z zielenią dziką i chronioną (rezerwat rzeki Rawki). W pierwszej połowie XIX w. Rawa została objęta akcją regulacji miast, prowadzoną powszechnie w Królestwie Kongresowym. Wykonano szereg prac, m.in. wyprostowano w mieście koryto rzeki Rawki na odcinku o długości ok. 700 m. Po obu jej brzegach założono park - piękny ogród dla mieszkańców rozwijającej się Rawy. Była to inicjatywa komisarza obwodowego Józefa Heymansa oraz prezesa Komisji Województwa Mazowieckiego Rajmunda Rembielińskiego.

Pierwotna kompozycja i zasięg parku są dzisiaj trudne do ustalenia, ale wiemy na pewno, że został zaprojektowany i wykonany z rozmachem. W Protokole rewizji miasta z 1836 r. czytamy: „W miejscu, gdzie dziś dzień jest piękny ogród spacerowy, wiele przyjemności publiczności rawskiej przynoszący, w roku 1823 było tylko nieprzystępne błoto; (...)”

¹ Na podstawie materiału przekazanego przez Urząd Miasta Rawa Mazowiecka w dniu 27.07.2021 r.

Piękny pomysł udał się, a przez niezmordowane prace do skutku doprowadzony został. Ogród ten pod względem natury, perspektywy wodnej, obszerności i pięknych allei może się liczyć do jednego z lepszych ogrodów w kraju naszym. Ogród ten dziś jest już ozdobiony licznymi alejami i rozłożystymi drzewami, które dostateczny cień nadają dla spacerujących. Główna aleja (dzisiejsza ul. Parkowa) od środka rynku aż do ogrodu Wołowicza prowadząca, jest trójrzędna, a drzewa czterema rzędami wysadzone w sobie mieści.”

Utworzenie w I połowie XIX w. zorganizowanych terenów zieleni w mieście było odzwierciedleniem europejskich tendencji w rozwoju miast i okazało się trwałym rozwiązaniem w zagospodarowaniu przestrzeni Rawy. Rawski park przez kolejne dziesięciolecia ulegał przemianom. Zmniejszała się też jego powierzchnia. W okresie międzywojennym włożono wiele pracy, żeby przywrócić mu świetność i funkcję reprezentacyjno – wypoczynkową. W tym czasie park przyjął swój ostateczny charakter pod względem kompozycji, to znaczy swoim stylem nawiązywał do konwencji parku angielskiego w formie modernistycznej. Ówczesne władze miasta bardzo poważnie i odpowiedzialnie podchodziły do zagospodarowania terenów zielonych. Zatrudniły nie tylko dozorcę w osobie Jana Rybaka, ale także ogrodnika dbającego na co dzień o park. Był nim przez wiele lat Polikarp Kodym. Właściwą pielęgnację zieleni ułatwiały szklarnie zorganizowane w parku, z których ogrodnik pobierał sprawdzony i dobrej jakości materiał szkółkarski. Okres międzywojnia był bez wątpienia dla rawskiego parku „złotą epoką”.

Projekt przeprowadzonej w latach 2017 – 2018 rewaloryzacji parku, w największym stopniu nawiązuje właśnie do układu kompozycyjnego i struktury przestrzennej parku z czasu dwudziestolecia międzywojennego. Odtwarza też jego najcenniejsze, historyczne założenia z XIX w., otwierając osie widokowe oparte na układzie głównej ulicy Parkowej i alejach wzdłuż rzeki Rawki.

Kompleksowa rewaloryzacja dopełniła starań wcześniejszych pokoleń o zachowanie stylowego charakteru parku i jego znaczenia jako ulubionego miejsca odpoczynku rawian oraz zielonej wizytówki miasta.

Zakres przeprowadzonych prac rewaloryzacyjnych obejmował:

- przeprowadzeniu prac pielęgnacyjnych na istniejącym drzewostanie i wykonaniu kompozycji roślinnej;
- wprowadzeniu do układu kompozycyjnego parku nowego elementu małej architektury w formie bersa;
- wykonaniu układu komunikacyjnego i renowacji drewnianego mostu nad rzeką Rawką;
- modernizacji placu zabaw;
- realizacji nowego systemu oświetlenia i wykonaniu instalacji monitoringu.

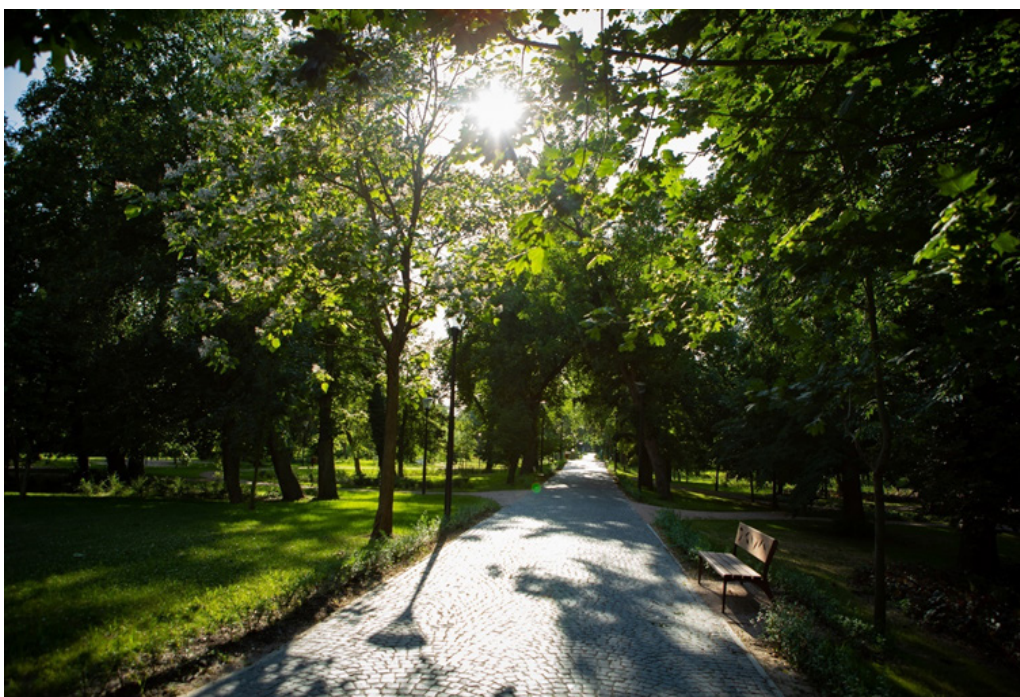
Dzięki wykonanej rewaloryzacji możemy dziś cieszyć się pięknym miejscem, usytuowanym w sercu historycznej części miasta. Nieco ponad 5 ha zielonej przestrzeni zaskakuje bogactwem fauny i flory oraz bioróżnorodnością. Park, oprócz swoich podstawowych i oczywistych funkcji rekreacyjnych, zabytkowych, krajobrazowych, odgrywa też istotną rolę w edukacji przyrodniczej. Jest przecież otuliną dla rezerwatu, a dzięki statusowi parku publicznego, staje się dogodnym miejscem obserwacji dzikiego ekosystemu rzeki Rawki. To niewątpliwie unikatowa cecha rawskiego parku.

Rewaloryzacja zabytkowego parku stanowi element kompleksowej rewitalizacji najcenniejszej historycznej części Rawy. Park, wspólnie z zabytkową przestrzenią, zabytkowymi: zabudowaniami, obiektami sakralnymi i jatkami miejskimi oraz średniowiecznym zamkiem, tworzy szlak podróży przez kolejne stulecia niezwykłych, pełnych dramaturgii dziejów jednego z najstarszych miast Mazowsza – Rawy Mazowieckiej.

Zadanie pn. „Rewaloryzacja zabytkowego parku miejskiego w Rawie Mazowieckiej” zostało zrealizowane w latach 2017 - 2018 i dofinansowane ze środków: Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach RPO WŁ na lata 2014 – 2020.

Altana w parku miejskim, fot. Foto Milejka

Aleja parkowa, fot. Foto Milejka

Rzeka Rawka- rezerwat, fot. Foto Milejka

Berso w parku miejskim, fot. Foto Milejka